

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vybrané dopady nového občanského zákoníku na prodej zboží a poskytování služeb v obchodě

Vývoj soukromého práva nabývá na dynamice a v následujících letech bude nutné se v soukromoprávních vztazích přizpůsobit novým právním předpisům. Cílem tohoto příspěvku je srovnání vybraných aspektů současné a budoucí právní úpravy prodeje zboží v obchodě. Jedná se o zvláštní ustanovení zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „OZ“) a zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále také jen „NOZ“) s účinností ode dne 1. ledna 2014. Uvedená zvláštní ustanovení se použijí i na poskytování služeb v obchodě.

Zvláštní pravidla při prodeji zboží v obchodě

Zvláštní pravidla pro prodej zboží v obchodě se vztahují na **smlouvy o prodeji zboží, jsou-li uzavřeny mezi prodejcem zboží v rámci jeho podnikatelské činnosti a kupujícím, který buď není podnikatelem anebo nejedná v rámci své podnikatelské činnosti** (nejedná se tedy pouze o smlouvy uzavírané se spotřebiteli). Tato zvláštní pravidla se použijí na běžné provozovny (tzv. **kamenné prodejny**) i prodejny provozované prostřednictvím sítí elektronických komunikací (tzv. **e-shop**). Pro úplnost dodávám, že i NOZ nadále počítá s použitím zvláštních ustanovení o prodeji zboží v obchodě **také na smlouvy o dílo (zhotovení věci na zakázku)**.

Jakost při převzetí (shoda s kupní smlouvou)

Ze srovnání povinností v oblasti jakosti při převzetí (shody s kupní smlouvou) vyplývá, že právní úprava se v zásadě nemění a žádným výrazným způsobem se neodklání od článku 2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 1999/44/ES. Dle **obou srovnávaných právních úprav prodávající v zásadě splní svoji povinnost, pokud dodá kupujícímu zboží kvalitativně i kvantitativně bezvadné, se znaky, jakostí a užitnými vlastnostmi smluvenými nebo oprávněně očekávanými a návodem nebo jinými dokumenty potřebnými k instalaci či užívání zboží** (nejde-li o obecně známé skutečnosti).

Porovnáváné právní předpisy shodně stanoví vyvratitelnou domněnku, že rozpor s kupní smlouvou, který se projeví během 6 měsíců ode dne převzetí zboží, existoval již v okamžiku převzetí zboží kupujícím (pokud to neodporuje povaze zboží). Pokud prodávající tvrdí opak, musí v případném sporu unést důkazní břemeno.

Práva z vadného plnění (rozpor s kupní smlouvou)

Nápravu vadného plnění (uvedení zboží do stavu, který odpovídá kupní smlouvě) je v současnosti dle ustanovení § 616 odst. 3) OZ prodávající povinen **bezplatně a bez zbytečného odkladu** provést, a to **dle požadavku kupujícího buď výměnou zboží, nebo jeho opravou**; není-li postup podle požadavku kupujícího možný, může kupující požadovat přiměřenou slevu z ceny zboží nebo od smlouvy odstoupit. „V rámci dané kauzality totiž platí, že kupující není povinen vyčerpat oba způsoby

(oprava nebo výměna) proto, aby nastalo jeho oprávnění požadovat přiměřenou slevu nebo od kupní smlouvy odstoupit.“[1]

Nově se v ustanovení § 2169 odst. 1 NOZ stanoví **korektiv** pro případy **neúměrné volby kupujícího na výměnu zboží**. Kupující nemá mít v budoucnu možnost požadovat automaticky výměnu zboží, pokud by to mělo být k povaze nedostatku zboží nepřiměřené.

Podle mého názoru bude mít prodávající možnost nedostatek zboží namísto výměny alternativně napravit. Mohlo by jít zejména o případy, kdy by výměna zboží pro prodávajícího představovala nepřiměřené náklady vzhledem k hodnotě, kterou by mělo zboží bezvadné anebo pokud by se jednalo o bagatelní nedostatek. Dále by mohl mít prodávající možnost alternativně postupovat, pokud by bylo možné nápravu nedostatku zboží odstranit bez zbytečného odkladu a kupujícímu by se tímto postupem nezpůsobily značné obtíže.

Odlíšně je v NOZ upravena také možnost kupujícího požadovat **slevu z kupní ceny zboží**. Dle ustanovení § 2169 odst. 3 NOZ má mít kupující možnost bez dalšího požadovat slevu **namísto jakéhokoliv jiného nároku** vyplývajícího z vadného plnění prodejce. „Při slevě je třeba posoudit, o kolik poklesla hodnota věci. Snížení ceny nelze redukovat na hodnotu vadné součástky. Rozsah snížení musí být posouzen vzhledem ke konkrétním okolnostem případu.“[2] Toto nové pravidlo by mělo totiž umožnit po uplatnění reklamace kupujícímu zajistit nápravu např. svépomocí, což může být rychlejší, a prodávajícímu poskytnout slevu, která může být nižší než náklady na nápravu provedenou autorizovaným servisem.

Záruka za jakost (zákonná záruka)

Zákonná záruka za jakost (zákonná záruka) prodávajícího za vady zboží prodaného kupujícímu v obchodě v délce 24 měsíců se ruší.

Prodávající tak bude odpovědný pouze za vady zboží v rámci záruky, kterou kupujícímu sám poskytne anebo kterou si vzájemně sjednají. Prodejce bude také odpovídat za záruční dobu uvedenou na zboží, na jeho obale, v příloženém návodu nebo v reklamě. Při poskytnutí nebo při sjednání této záruky mohou být určeny podmínky pro trvání či způsob uplatnění takové záruky (jako je to v současnosti možné u záruky, která je poskytována nad rámec zákonné záruky dle ustanovení § 620 OZ).

Specifika prodeje použitého zboží v obchodě

Pravidlo o tom, že **prodejce neodpovídá kupujícímu za vady odpovídající míře používání nebo opotřebení**, které mělo použité zboží při převzetí, zůstává zachováno v ustanovení § 2167 písm. c) NOZ. Stejně tak zůstává v ustanovení § 2168 NOZ zachována možnost u použitého zboží **sjednat zkrácení lhůty k uplatnění odpovědnosti za jakost při převzetí** (shody s kupní smlouvou) z 24 měsíců až na 12 měsíců.

Závěr

Z provedeného srovnání zvláštních ustanovení právních předpisů de lege lata a de lege ferenda vyplývá, že personální a věcná působnost těchto ustanovení zůstává beze změny. Oproti účinné regulaci však dochází k posunu od kogentnosti ke smluvní volnosti a v některých ustanoveních chránících slabší smluvní stranu za účelem faktické rovnosti smluvních stran jsou citlivěji vyvažovány zásahy do předmětných právních vztahů. **Nová právní úprava tedy otevírá prodejcům zboží a poskytovatelům služeb možnost zrevidovat a připravit nové obchodní podmínky a nabídky pro kupující lépe reagující na jejich poptávku** (např. poskytnutí záruky za jakost nebo

nabídku nižší ceny zboží).

Mgr. Tomáš Liškutín,

externí doktorand Právnické fakulty MU

[1] FRK, P. Shoda (rozpor) s kupní smlouvou podle § 616 občanského zákoníku. Bulletin advokacie, 2006, č. 11-12, s. 74.

[2] FIALA, J. Důsledky zákona č. [136/2002](#) Sb. pro určení odpovědnosti za vady při prodeji v obchodě. Právní zpravodaj, 2003, č. 1, s. 5.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)